SPIS TREŚCI

Wstęp (Władysław BALICKI) 5

Andrzej SIEMIANOWSKI
Filozoficzne podglebie ekonomii 7

Wojciech PIOTR
Woluntaryzm reformowania. Uwagi metodologiczne 13

Marek RATAJCZAK
Instytucjonalne aspekty transformacji systemów gospodarczych 19

Władysław BALICKI
Recesja i ożywienie w transformacji ustrojowej. Szkic teorii 31

Wacław JARMOŁOWICZ
Rynek a płace. Problemy i dylematy teorii i polityki płac 48

Józef KARPIŃSKI
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w okresie transformacji gospodarki 58

Andrzej CZYŻEWSKI
Makroekonomiczne zależności w procesie transformacji rolnictwa 70

Waldemar CZTERNASTY
Wspomaganie rozwoju małych przedsiębiorstw w Polsce w okresie transformacji systemowej 82

Marek JAGIELSKI
Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju sfery usług w Polsce 90

Tomasz KUJACZYŃSKI
Odnowa polskiej spółdzielczości w warunkach dostosowań do rynku z uwzględnieniem spółdzielczości kredytowej 97

Łukasz PAWELCZAK
Dostosowanie banków spółdzielczych w Polsce do gospodarki rynkowej. Kierunki zmian 107

WSTĘP

Gospodarcza transformacja ustrojowa to proces przebiegający w dwóch płaszczyznach: prawnej (nazywanej w ekonomii „regulacyjną") i realnej. Transformacja prawna to tworzenie reguł funkcjonowania gospodarki. Przemiany realne są z kolei rezultatem zmian w rozwiązaniach regulacyjnych. Zmiany realne nie dokonują się natychmiast po wprowadzeniu nowych rozwiązań prawnych. Niejednokrotnie też stają się one początkiem realnego procesu, przebiegającego początkowo w myśl pewnego trendu, a następnie trendu w pewien sposób odwrotnego. Przykładem służyć tu może dwuletnia recesja spowodowana „terapią szokową", zastąpiona następnie przeszło dwuletnim okresem ekspansji. Być może, iż podobne zjawisko wystąpi także na rynku pracy: początkowo znaczny wzrost bezrobocia, a następnie jego stopniowa redukcja – zjawiska wywołane jedną przyczyną zaistniałą z początkiem roku 1990.

Prezentowany niżej zbiór zawiera teksty, w których przeplatają się dwa wątki: analiza procesów regulacyjnych i sprawozdanie z przebiegu transformacji realnej. Niektóre artykuły charakteryzują się przewagą wątku pierwszego – inne drugiego. Swoiste podejście zawierają artykuły A. Siemianowskiego i W. Piotra. W obu kwestie regulacyjne poddane są metodologicznej obróbce, pomijającej tradycyjne metody prawoznawstwa. Przebiegowi procesów realnych poświęcony jest artykuł niżej podpisanego. Zawarta w nim została analiza zjawiska, które – uruchomione jedną przyczyną – wywołuje początkowo trend spadkowy, a następnie trend rosnący. Pozostałe artykuły są analizą odwołującą się do obu wątków.

Z tego też powodu kryterium uporządkowania tekstów nie mogło być rozróżnienie między prawnym stanowieniem ustroju a jego funkcjonowaniem. Zostały one uporządkowane według prostego kryterium „od ogółu do szczegółu". Teksty o największym stopniu ogólności znajdzie Czytelnik w pierwszych partiach zbioru, a omówienie kwestii gospodarczo istotnych, lecz nie odnoszących się do całości procesów tranformacji, w jego partiach końcowych.

Władysław Balicki